

За време ванредног стања свакодневно се доносе различити прописи којима се грађанима ограничавају одређена права и слободе. Мере које највише погађају грађане у Србији су забрана или ограничење слободе кретања, тзв. полицијски час и мера карантина. За непоступање у складу са „мерама“ предвиђена је кривична и прекршајна одговорност.

Независно од тога што је уведено ванредно стање правна сигурност мора да постоји. „Ванредни прописи“ могу да се доносе само у прописаној процедури и од стране органа који је за то овлашћен. Не могу се грађани осуђивати за понашања која су у време чињења била дозвољена.

Грађани су, по правилу, сазнали да су „учинили кривично дело“ тек када су лишени слободе због непоштовања мере самоизолације. Такође, грађанима је одређена и мера притвора због сумње да су учинили кривично дело иако у време када је наводно дело учињено нису важили ванредни прописи

Код нас се дешава нешто што је супротно од наведеног. Одређен број лица у Србији је осумњичен да је учинио кривично дело непоступање по здравственим прописима за време епидемије (члан 248. Кривичног законика). Појединим осумњиченим надлежни суд је одредио меру притвора (по правилу због постојања опасности да ће поновити кривично дело), док је одређен број лица признао дело и склопио споразум о признању кривичног дела. Међутим, поставља се питање да ли су сви они учинили кривично дело које им се ставља на терет? Ради се о томе да држављанима Србије који су прелазили државну границу, пре свега првих неколико дана након што је уведено ванредно стање, нико од надлежних органа (санитарни инспектор-полиција) није саопштио да им је одређена мера карантина, а били су у обавези да то учине. Грађани су, по правилу,

Све ће то народ платити!

Пише: Иван Милић
субота, 18 април 2020 08:03

сазнали да су „учинили кривично дело“ тек када су лишени слободе због непоштовања мере самоизолације. Такође, грађанима је одређена и мера притвора због сумње да су учинили кривично дело иако у време када је наводно дело учињено нису важили ванредни прописи.

Са друге стране, велики број грађана је прекршио полицијски час и против њих је полиција поднела захтев за покретање прекршајног поступка. Новчана казна која се може изрећи за кршење полицијског часа је до 150 хиљада динара. Ко не буде платио, новчана казна замениће се за казну затвора или казну рада у јавном интересу. Такође, један део новчане казне може се и принудно наплатити. Свако лице које се у прекршајном поступку буде казнило добиће статус кажњеног лица. Такође ће бити уписано у прекршајну евиденцију. То кажњавање може да буде сметња за остваривање одређених права у будућности, јер се ради о лицу које је, како се често каже, „од раније познато полицији“. Овде се намеће питање ко је увео полицијски час? У време ванредног стања за то је једино овлашћена Влада. Међутим, полицијски час је уведен наредбом министра унутрашњих послова (Наредба о ограничењу и забрани кретања лица на територији Републике Србије), а прекршајна одговорност за његово кршење је

Све ће то народ платити!

Пише: Иван Милић
субота, 18 април 2020 08:03

прописана уредбом Владе (Уредба о прекршају за кршење Наредбе министра унутрашњих послова о ограничењу и забрани кретања лица на територији Републике Србије). Тек, од 9. априла полицијски час се прописује уредбом Владе (Уредба о мерама за време ванредног стања).

Сви који нису знали нити су могли да знају да чине кривично дело, лица на која су се ретроактивно примењивали неповољнији прописи, против којих је за исто понашање вођен истовремено кривични и прекршајни поступак, као и она која су кажњена на основу неуставне наредбе имају право да тражи накнаду штете коју су претрпели – коју ће на крају грађани Србије да плате

Очигледно је то да се ради о правној несигурности на штету грађана. У време ванредног стања је отежано указати на „недостатке у доношењу и примени прописа“. Међутим, након окончаног ванредног стања сумираће се резултати и поставиће се питање шта је добро и лоше учињено за време ванредног стања. Један број осуђених и кажњених грађана плаћаће новчане казне, трошкове поступка, ићи на издржавање казне затвора, трпети праве последице осуде и остати уписан у казнене или прекршајне евиденције, речју, формално постати „недисциплиновани грађани“. Одређени број грађана који су кажњени, осуђени, притворени или су им друга права ограничена због сумње да су учинила кривично дело или прекршај тражиће преиспитивање судских одлука. То право им гарантује Устав и закони. Сви који нису знали нити су могли да знају да чине кривично дело, лица на која су се ретроактивно примењивали неповољнији прописи, против којих је за исто понашање вођен истовремено кривични и прекршајни поступак, као и она која су кажњена на основу неуставне наредбе имају право да тражи накнаду штете коју су претрпели – коју ће на крају грађани Србије да плате.

(Аутор је доктор кривичног права)